

Tingene har kunnet enes om, og gennemfører dem.

I en anden Henseende befinder vi os ogsaa i en lidt mærkelig Stilling. Det er vist aldrig sket tidligere her i Landet, at vi henimod Midten af Marts Maaned ikke har haft nogen Kapitelstakst. Vi har ingen fastsat, offentliggjort Kapitelstakst, som Folk kan kræve deres Afgift efter, og vi har ingen ny Lov derom. Snart har der været et Forslag i Folketinget om Kapitelstakster, snart et i Landstinget, saa har det været i Fællesudvalg, og imens laa de rigtige Kapitelstakster i Statistisk Departement til Efterregning. Jeg forstaaer ikke, at Statistisk Departement skal bruge en 6 Ugers Tid til det Arbejde; man plejer ellers dér at regne baade hurtigt og sikkert. Imidlertid, man regnede og regner maaske endnu, jeg ved ikke, hvordan det hænger sammen. Faktum er, at vi nu ikke har nogen Kapitelstakster, og det er vist aldrig passeret tidligere lige fra Middelalderen til Dato. Ogsaa dette er en ret mærkelig Situation. (*H. I. Hansen* [Banders Amts 1ste Valgkreds]: Vi har heller ikke haft Krig!). Jeg hørte ikke Afbrydelsen og maa efter Forretningsordenen heller ikke tage Hensyn dertil, skønt fristende kunde det have været, om jeg havde hørt den. Netop denne Situation, dette, at vi ingen Kapitelstakster har, viser jo bedst, hvorledes vi er kommet ud i Forhold, som har sine uhyre store Vanskeligheder, Forhold, om hvis Berettigelse der rejses den ene Tvivl efter den anden.

Sagens Historie viser, at allerede ved Finanslovens første Behandling rejstes Spørgsmaalet her om en anden Kapiteltakst. Der henvendtes Spørgsmaal til Landbrugsministeren, om han vilde medvirke til en anden og lavere Kapitelstakst. Hvis Ministeriet nu havde været meget ivrigt for at faa en anden Kapitelstakst fastsat, vilde der paa det Tidspunkt have været meget god Tid til at tage noget saadant under Overvejelse og til at fremsætte et Lovforslag derom. Det skete ikke. Ministeriet havde intet Hastværk. Der nedsattes en Kommission, vistnok i November, altsaa ret betids. Kommissionen sad December igennem og afgav sin Betænkning den 11. Januar. Betænkningen er offentliggjort her, vi kender den alle sammen. Heller ikke da havde Ministeriet noget Hastværk med at fremsætte Lovforslag, det ventede indtil den 27. Januar — altsaa til 4—5 Dage, før Kapitelstaksterne efter den gamle Lovgivning skulde fastsættes — med at fremsætte sit Lovforslag om en ekstraordinær

Kapitelstakst eller rettere om to Kapiteltakster her i Landet, hvad vi heller ikke nogen Sinde tidligere har kendt. Da Lovforslaget kom til Behandling, fremførte jeg mine Tvivl om, hvorvidt det var rigtigt, at man overhovedet kunde have to Kapiteltakster, og jeg paaviste forskellige Vanskeligheder, der rejste sig ved en saadan Fremgangsmaade. I Udvalget enedes vi om ikke at fastsætte en ekstraordinær Kapitelstakst, men at omdanne den sædvanlige Kapitelstakst efter en Gennemsnitsberegning. Endnu paa dette Tidspunkt mente jeg, der var en Mulighed for, at det lod sig gøre, uagtet jeg for mit Vedkommende havde stærke Tvivl om, hvorvidt man kunde komme igennem ad den Vej. Men Situationen var jo, paa Grund af Krigsforholdene, ganske ekstraordinær, og jeg mente, at Muligheden maatte prøves. Imidlertid har det vist sig under Landstingets Behandling af Lovforslaget, at det ikke er lykkedes Ministeriet at svække de Tvivl, vi havde, ja, saa langt fra, at de i Virkeligheden maatte bestyrkes mere og mere, ikke mindst derved, at man suspenderede de fastsatte Kapitelstakster under Udtalelser om, at de ikke var rigtigt beregnede. Efterhaanden som Tiden er gaaet, er det vist blevet mere og mere klart for alle, at det vilde være umuligt at komme igennem ad den Vej, vi oprindeligt var inde paa, fordi vi derved maatte komme til at krænke bestaaende Rettigheder. Under disse Forhold mente jeg, at det havde været nok saa godt, om vi paa Grundlag af det Lovforslag, som blev vedtaget i Landstinget, havde optaget Forhandlinger om at tilvejebringe de Fordele for Tiendeydere og andre, som yder Afgifter til Statskassen, som det var muligt at tilvejebringe, og det er da det, vi fra vor Side har gjort i Fællesudvalget, efter at man her havde besluttet at føre Lovforslaget tilbage til den Affattelse, Folketinget først havde givet det.

Nu kan De jo gerne sige, at jeg for saa vidt har forladt det Standpunkt, som vi indtog forud for Kyndelmisse, og det skal jeg gerne indrømme, for det er Tilfældet. For mig er Tvivlene om det retlige Grundlags Holdbarhed blevet stærkere og stærkere. Jeg har for mit Vedkommende ikke ment, det var rigtigt at gaa med, men jeg har hele Tiden under Forhandlingen, ikke mindst i Fællesudvalget, opfordret til, at vi skulde se at faa et praktisk Resultat ud af det og ikke lade det strande paa en Uoverensstemmelse mellem Tingene. Og det praktiske Resultat, vi kunde og kan